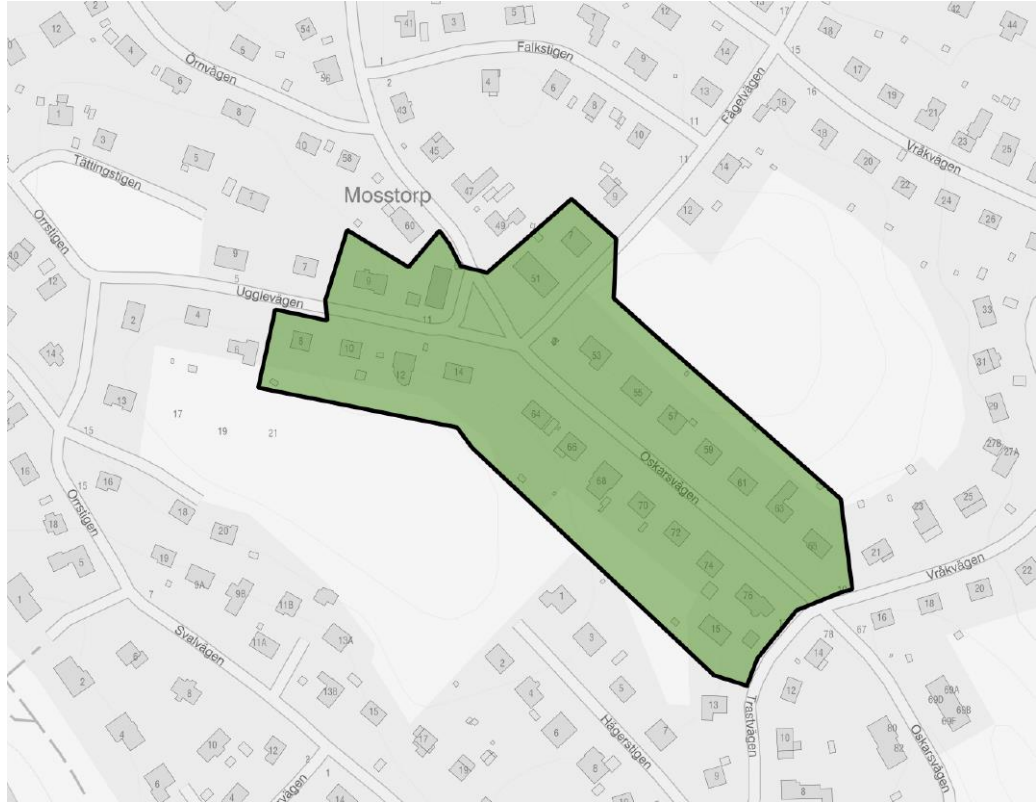

Oskarsvägen

Bakgrund

Bebyggelsen vid Oskarsvägen präglas, liksom stora delar av Mosstorp, av 1926 års stadsplan. Området hör dock till den del av Mosstorp som uteslutande bebyggdes på 1940-talet. Den lilla platsbildningen Oskarsplan där flera gator strålar samman var i 1926 års plan avsedd att bli ett stadsdelscentrum för Mosstorp. Detta förverkligades aldrig, endast en bostads- och affärsbyggnad i kvarteret Sidensvansen kom till stånd.

I övrigt bebyggdes området 1943–1945 med friliggande villor främst i två våningar, i några fall med en verksamhetslokal för handel eller hantverk i bottenvåningen. Stockholmsarkitekten Lennart Brundin har ritat många av villorna i området liksom flera andra 1940-talsvillor i övriga Mosstorp.

Där kvarteren Hägern och Ugglan möts vid Oskarsvägen är 1940-talskaraktären välbehållen. Den luftiga tomtstrukturen med fruktträdgårdar, planteringar och syrener omger den småskaliga ljusputsade villabebyggelse i mestadels två våningar under tegeltäckta sadeltak.

Beskrivning av området

Området utgörs av kvarteren Hägern och Ugglan samt närmast angränsande delar av kvarteret Storken, Sidensvansen och Örnen som omger Oskarsplan och Ugglevägen som bildar hjärtat av det Mosstorp som byggdes ut under 1940-talet med småskaliga egnahem och villastadens karaktär.

Vid Oskarsplans lilla platsbildning strålar tre gator samman. Här ligger några lite större tvåvåningshus.

Beskrivning av bebyggelsen

Kvarteren Hägern och Ugglan kring Oskarsvägen präglas av en regelbundet indelad tomtstruktur med jämnstora tomter. Friliggande villor, främst i två våningar med källare, ligger på rad med ena långsidan som huvudfasad mot gatan. Nästan alla villor har från början haft slät ljus putsfasad, ett tidstypiskt utformat entréparti under skärmtak, en- och tvåluftsfönster och ett tegeltäckt sadeltak. Det gäller även området som helhet.

Generellt har många tomter kvar drag av 1940-talets villatomt med exempelvis fruktträd, syrener och andra blommande buskar, samt tidstypiska smidesgrindar mellan stenstolpar vid ingången. Inslag av högvuxna lövträd och furor kännetecknar flera tomter. Stödmurar och trappor präglar tomter i den mer kuperade nordvästra delen och trästaket, klippta häckar och även nätstaket avgränsar mot gatan.

Villorna längs gatan i kvarteret Hägern byggdes 1945. Fortfarande idag är nästan alla villor putsade och bevarar hög grad av ursprunglig utformning. Flera har dock genomgått förändringar på senare år, främst avseende fönsterbyten, i några fall tilläggsisolering av fasader m.m.

Hägern 6 är en välbevarad villa från 1945. Sidensvansen 12 från 1943.

I kvarteret Ugglan med dess många ljusa putsfasader har husen haft en något mer varierad detaljutformning. Exempelvis har någon villa valmat tak i stället för ordinärt sadeltak. Även villor med långa balkonger och tegelinfattat entréparti byggdes här, exempelvis de välbevarade villorna på Ugglan 17, 21 och 22. De är också exempel på villor där garaget redan från början varit inrymt i del av bottenvåningen. På norra sidan av Oskarsvägen byggdes även något enstaka envåningshus med garage i källaren, såsom Ugglan 20. I övrigt dominerar villor i två våningar.

Kring Oskarsplans utdragna trevägskorsning ligger några lite större tvåvåningshus som på tre sidor omger den lilla platsbildningen. Gräsytor med uppvuxna lövträd i grupper ger en grön och lummig inramning till Oskarsplan.

Sidensvansen 11 byggdes som ett bostads- och affärshus 1944 i fonden av platsbildningen. Huset har en yngre tillbyggnad till den numera igenbommade butiksdelen. 1940-talskaraktären är i övrigt väl bibehållen och Sidensvansen 11 är därför mycket väsentlig för förståelsen och upplevelsen av såväl Oskarsplan som området i helhet.

Sidensvansen 11 byggdes som ett bostads- och affärshus 1944 i fonden av den lilla platsbildningen Oskarsplan. Huset har en yngre tillbyggnad till den före detta butiksdelen. 1940-talskaraktären är i övrigt väl bibehållen.

Sammanfattande värdering

Oskarsvägen utgör en särskilt värdefull kulturmiljö som speglar 1940-talets mer småskaliga villastad vilken återfinns i flera svenska städer. Bebyggelsen är förankrad i 1920-talets stadsplan och den kuperade skärgårdsterrängen vilket ger Mosstorps särprägel. Även om vissa förändringar har skett i området bevarar bebyggelsen som helhet en 1940-talskänsla, vilket är relativt ovanligt i svenska städer.

Miljön är uppmärksammas som del av större kulturmiljö i "Lidingö - Kulturhistoriska miljöer" (Stockholms Länsmuseum, 1990).

Karaktärsdrag

- Oskarsvägen utgör stadsdelen Mosstorps hjärta och bevarar en 1940-talskänsla.
- Stadsdelen har en regelbundet indelad tomtstruktur med jämnstora tomter och friliggande villor på rad med ena långsidan som huvudfasad mot gatan. Villorna har två våningar med källare och ljusa slätputsade fasader. De flesta bevarar entréparti med portar i trä under skärmtak, ursprungliga en- och tvåluftsfönster samt tegeltäckta sadeltak.
- Oskarsplans platsbildning är central i området. Här ligger något större tvåvåningshus och det före detta affärs- och bostadshuset fastigheten Sidensvansen 11.
- 1940-talets villatomter sätter ännu stark prägel på området genom sina uppvuxna löv- och fruktträd, syrener, blommande buskar och öppna gräsytor. Tidstypiska smidesgrindar och stenstolpar samt klippta häckar, trä- och nätstaket avgränsar mot gatan.

Råd och riktlinjer

Förutom vad som anges i Lidingös kulturmiljöprogram Del 1 gällande vård och underhåll av byggnader ges följande råd:

- Befintlig planstruktur med luftiga tomter och den centrala platsbildningen Oskarsplan ska värnas. Byggnadernas ursprungliga arkitektoniska uttryck bör bevaras och vara vägledande vid underhållsarbeten, tidstypiska material och byggnadsdetaljer bör bevaras och i första hand renoveras med traditionella material och metoder.
- Ursprungliga delar som putsade fasader, en- eller tvåluftsfönster samt tegelklädda sadeltak bör bevaras, traditionella material och metoder bör användas.
- Ev. nya tillägg och tillbyggnader bör utföras med hänsyn till den ursprungliga byggnaden.
- Ev. avstyckning av fastigheterna till de ursprungliga tomterna bör undvikas.
- Ev. komplementbyggnader bör anpassas till huvudbyggnaden och placeras så att de inte påverkar helheten.
- Oskarplans platsbildning är karaktärskapande och bör bevaras, avstyckningar eller tillägg som gränsar till miljön bör undvikas.
- Äldre, uppvuxna trädgårdar med höga lövträd, fruktträd, planteringar och gräsytor är ett viktigt inslag i miljön och bör bevaras. Äldre träd bör inte fällas om det inte är nödvändigt av naturvårdsskäl. Ev träd som måste tas ned bör ersättas.
- Tidstypiska smidesgrindar, stenstolpar samt klippta häckar, trä- och nätstaket som avgränsar mot gatan bör bevaras.
- Markförändringar som fyllning, schaktning och sprängning bör undvikas.
- Miljön som helhet är känslig för förändringar och antikvarisk sakkunnig bör medverka vid ändringar som påverkar det kulturhistoriska värdet.